

Langeland barnehage Årsplan 2025/2026

Langeland barnehages mål:

Gjennom lek, latter og læring skal alle barn i Langeland barnehage oppleve framgang ut ifra sin egen forutsetning

Godkjent av SU 3.juni 2025

Kongsvinger kommune
Oppvekst og læring
BARN OG UNGE SOM RESSURS

Årsplanen er:

- Først og fremst et arbeidsredskap for personalet for å styre enheten i en bevisst og uttalt retning.
- Et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem (jf. Rammeplanen, s. 54).

Planen må gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen skal gi et bilde av «slik gjør vi det» i vår barnehage. Årsplanen konkretiserer barnehagens arbeid med rammeplanens innhold og beskriver barnehageåret spesielle satsingsområder.

Barn, foreldre og ansatte skal gis mulighet til å delta aktivt i planlegging av barnehagens innhold og ha innflytelse på valg av satsingsområder.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen skal være klar til barnehageårets start i august og godkjennes i SU innen 1. september.

Årsplanen vil gjelde for barnehageåret 2025-2026. Det vil si at det gjennom hele barnehageåret foreligger en årsplan for gjeldende år.

Innholdsfortegnelse

.....	1
Innholdsfortegnelse	4
Innledning	5
Barnehagens styringsdokumenter.....	6
Kongsvingerbarnehagen	6
Barn og unge som ressurs	7
Demokrati og medborgerskap	8
Profesjonelle læringsfellesskap	8
Barnehagens pedagogiske innhold	9
Lekens betydning for barns utvikling	12
Kultur for læring og dybdelæring	13
Barnas medvirkning	14
Språk.....	15
Arbeid mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø.....	16
Mangfold	17
Realfag	19
Kosthold, fysisk aktivitet og hvile	19
Omsorg	20
Tilvenningsperioden	21
Likestilling og likeverd	22
Fagområdene.....	23
Kulturarena	24
Sammenheng mellom barnehage til skole.....	24
Samarbeid med barnas hjem	26
Dokumentasjon og vurdering	28
Digitalisering	29

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, dannelse, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes.

Kort presentasjon av barnehagen

Langeland barnehage består av 5 avdelinger fordelt på 3 hus. Husene ligger tett sammen på en 5 mål stor tomt i sentrum av Kongsvinger. Langeland barnehage har plass til 75 barn, vi har 19 fast ansatte, spesial pedagog i 60% stilling og ekstra personal ved behov.

I hovedhuset ligger:

Vepsebolet 3-5 år (18 barn), Murtua 3-5 år (18 barn), og Bamsebo 0-3 år (9 barn)

I underetasjen på Heberheimen ligger:

Revehiet 0-3 år (12 barn)

Nederst på området mot sykehuset ligger:

Bikuben – skolestarterne 5-6 år (18 barn)

Langeland barnehage oppfyller pedagog og bemannings normen, vi har i tillegg til grunnbemanning en fast 60% spesial pedagog på huset.

Barnehagens barne- og læringssyn er forankret i Vygotskys teori om at vi lærer i sosialt samspill.

Kunnskap, ideer, holdninger og verdier utvikler seg i interaksjon med andre mennesker, samfunnet og digitale verktøy.

For oss i Langeland barnehage betyr det at vi ser på barnet som ressurs, vi er tett på barnet og tar ofte utgangspunkt i barnets interesse. Vi jobber hele tiden med relasjonen mellom barn og voksen, og bruker våre møtearenaer til refleksjon over voksenrollen.

Pedagogiske verktøy

Barnehagen jobber med kompetansepakker fra KFL og vi bruker pedagogisk analyse som et verktøy i forbedringsarbeidet.

Verktøyene vi bruker som språkstimulerende støtte på avdelingene er bl.a. Grep om begreper og ASK. Grønne tanker – glade barn, 10 små venner som støtte i arbeidet med sosial kompetanse, relasjoner og følelser. Snakkemedbarn.no er et verktøy for ansatte, slik at vi kan møte barnet i den vanskelige samtalen. Emma sier nei! Er en bok og et verktøy som kan lære små barn at kroppen er deres egen og at det er lov å si nei, hvis noen utsetter de for krenkende atferd.

Planleggingsdager: 13, 14 og 15.august, 28.november 2025 og 2.januar 2026.

Kontaktinformasjon

Enhetsleder Zoia Sofia Jenssen

W. Faye. Hansensv.5 2214 Kongsvinger

Barnehagens styringsdokumenter

Barnehagen styres av følgende lovverk og styringsdokumenter:

- Menneskerettighetene
- Barnekonvensjonen
- Grunnloven
- Barnehageloven
- Rammeplanen
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplanen
- Vedtekter for Kongsvinger kommune
- Årsplan

Kongsvingerbarnehagen

Samfunnsdelen i Kongsvinger kommunes kommuneplan 2018-2030 har følgende visjon:

Sammen for et grønt og pulserende Kongsvinger

Visjonen skal gi tro på fremtiden, motivere og gi noe å strekke seg etter. Visjonen er tuftet på noen sentrale perspektiver som skal prege utviklingen:

Sammen: Utviklingen av Kongsvinger skal preges av fellesskap og en delingskultur der innbyggere, frivillige, næringsliv og det offentlige sammen skaper fremtidens Kongsvinger. Gjennom lagspill, med produksjon og inkludering skal alle ressurser tas i bruk til beste for den enkelte og for fellesskapet.

Grønt: Kongsvinger skal tenke på fremtiden når valg skal tas, og kommunen skal ha en offensiv rolle i det grønne skiftet. Kommunens rike naturmangfold skal brukes som en ressurs for å styrke folks helse og livskvalitet.

Pulserende: Kongsvinger skal preges av vekst og utvikling, handling og innovasjonskraft, vitalitet og mangfold.

Kommunens verdigrunnlag **LIVET** skal prege arbeidet med visjonen:

Livsglede – humor, livsglede og en positiv innstilling

Inkludering – medvirkning og toleranse

Verdsetting – respekt, romslighet og raushet

Engasjement – iver og glød for innbyggerne og et bedre samfunn

Troverdighet – åpenhet og ærlighet

Kommuneplanens samfunnsdel viser at kommunalområdet Oppvekst og læring har følgende innsatsområder:

- Språklige ferdigheter
- Regneferdigheter
- Inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Fullføring av videregående skole
- Utjevning av sosiale forskjeller
- 21. århundrets ferdigheter

I Kommuneplanens samfunnsdel 2018 – 2030 (s.10) er det nedfelt i kommunalområdet oppvekst og læring skal omhandle særlig følgende strategiske initiativ:

- dybdelæring (lære å lære)
- informasjonskompetanse (søke, gjenfinne og organisere)
- kildekritikk og kritisk refleksjon
- problemløsning
- kreativitet og innovasjon
- samarbeidsegenskaper
- kommunikasjonskompetanse
- bruk av teknologi (effektivitet og teknologistøttet kunnskapsbygging)
- egenregulering (selvregulering)
- global innbygger (globalt ansvar)

Barn og unge som ressurs

«Barn og unge som ressurs» er kommunalområdets barn- og læringssyn.

Psykologen Lev Vygotsky var opptatt av «den proksimale utviklingssone» og la med det grunnlaget for et sosiokulturelt læringssyn. Vygotsky mener at læring er avhengig av et barns omgivelser og kultur. En viktig faktor i læring er språk. Vi bruker språket til å kommunisere med andre mennesker, og tenking kan utvikles gjennom språklig samhandling.

(Lyngsnes og Rismark, 2007)

Tjenestene i Kongsvinger kommune skal utvikles i et Kommune 3.0-perspektiv der samskaping med innbyggerne er sentralt. Kommune 3.0 gjennomsyres av et positivt menneskesyn: Alle har ressurser som de ønsker å bidra med i lokalsamfunnet, både til eget og fellesskapets beste.

Demokrati og medborgerskap

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. (Rammeplanen)

Profesjonelle læringsfellesskap

Alle ansatte i barnehagen deltar i profesjonelle læringsfellesskap i barnehagen. Det er også profesjonelle læringsfellesskap på tvers av barnehagene i kommunen og i regionen. Kjennetegn ved effektive profesjonelle læringsfellesskap er:

- Gjensidig støtte og tillit mellom ansatte og mellom ledere og ansatte
- Felles og delte visjoner og verdier – én retning
- En strukturert og organisert samarbeidsmodell med regler for kommunikasjon og avsatt tid
- Fokus på å forbedre barns læring og utvikling
- Fokus på de ansattes vekst og profesjonelle utvikling
- En undersøkende tilnærming og bruk av forskningsbasert kunnskap – pedagogisk analyse

De profesjonelle læringsfellesskapene arbeider for at barnehagen skal være datainformert. En datainformert kultur handler om å anvende ulike kilder til informasjon for å konstruere oversikter over hvor vi er nå, hvor vi ønsker å være i framtiden og hvor vi skal gå for å komme dit. (Earl & Katz, 2006). En forutsetning for en datainformert kultur er stole på de resultatene som kommer fram av de dataene vi har tilgjengelig. Forutsatt at måleinstrumentene vi anvender er godt utprøvde, må vi være ærlige og akseptere at det er dette dataene viser (Sharratt & Fullan, 2012).

I Kongsvingerbarnehagen arbeider vi oss bort fra en ideologisk og erfaringsbasert pedagogisk praksis og mot en forskningsinformert pedagogisk praksis.

	En ideologisk eller erfaringsbasert pedagogisk praksis	En forskningsinformert pedagogisk praksis

Overordnet forankring	Praksisen er forankret i ideologier eller ideer og pedagogenes og ledernes erfaringer	Praksisen er forankret i forskning om hva som har best effekt på barnas læring, utvikling og trivsel
Pedagogenes autonomi	Metodefrihet knyttet til å velge det en selv har tro på	En forskningsbasert ramme for valg av metoder og strategier. Metodeansvar.
Pedagogenes kunnskapsgrunnlag	Subjektivt skjønn knyttet til verdier, oppfatninger og erfaringer	Forskningsbasert kunnskap og oversettelse/kopling av dette til praksis
Politikk	Nær kopling mellom politisk ideologi og pedagogisk praksis	En viss avstand mellom politikkutforming og pedagogisk praksis

T. Nordahl

I Langeland barnehage har vi ulike møtearenaer for å ivareta det profesjonelle læringsfellesskapet:

- Personalmøter og planleggingsdager der alle medarbeidere deltar. Vi har personalmøter 1 gang i måneden og 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret.
- Fagarbeider/assistentmøter 1 gang i måneden der fagarbeidere og assistenter deltar.
- Fagmøter 1 gang i måneden der pedagogisk personale deltar.
- Pedagogisk ledermøte 1 gang i måneden der alle pedagogiske ledere deltar.
- Avdelingsmøtene blir lagt til personalmøtene på kveldstid.
- Nettverksmøter i KFL (Kultur for læring) der pedagogene og enhetsleder deltar.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i Lov om barnehager og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens pedagogiske innhold

- Det pedagogiske arbeidet forankres gjennom rammeplanen, progresjonsplanen, årsplanen og årshjul.
- Personalet vurderer/evaluerer praksis gjennom å bruke pedagogisk analyse.
- Foreldre bidrar til vurdering av det pedagogiske arbeidet gjennom spørreundersøkelser i regi av SePu (Senter for praksisrettet utdanningsforskning) Det er de som har ansvar for

KFL (Kultur for læring). I tillegg er det i det daglige samarbeidet, foreldresamtaler, foreldremøter, FAU (foreldrenes arbeidsutvalg). Innspill fra alle disse foreldrearenaene blir tatt på alvor, og fører ofte til ny praksis.

- De eldste barna deltar i vurdering/evaluering gjennom barnesamtaler enkeltvis eller i smågrupper.

Barnehagens ulike tiltak for å ivareta samfunnsmandatet

Omsorg:

- Personalet har fått opplæring i *Trygghetssirkelen* – som er et verktøy for å ivareta gode relasjoner til barnet. Personalet skal klare å identifisere når barnet er nede på sirkelen og trenger trygghet, trøst og et fang å sitte i når det er behov for det. Likeledes skal personalet klare å identifisere barnets behov ved læring og utforskning oppe på sirkelen. Personalet i barnehagen støtter barnet gjennom å utfordre barnet til å strekke seg litt lengre enn det man tror er mulig.
- I Langeland barnehage anerkjenner personalet barnas egne omsorgshandlinger. Det blir gjort gjennom å fortelle barnet hva vi har sett av positive handlinger i barnets samspill med andre.
- I løpet av barnehageåret skal kompetansepakken Inkluderende barnehagemiljø – fritt for krenkelser jobbes med i ansattgruppen. Vi har kommunal plan som ivaretar barnets psykososiale miljø i barnehagen og samhandling med foreldrene. *Trygt barnehagemiljø* er et verktøy som vi bruker til å kartlegge miljøet rundt barnet og i planen finnes også verktøy for samtaler når/hvis mobbing og krenkende atferd avdekkes i barnehagen og spørsmål til refleksjon i personalgruppen. *Trygt barnehagemiljø* er verktøyet/metoden vi bruker inn mot aktivitetsplikten som er forankret i den nye mobbeloven for barnehage fra 1/1-21.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehagemiljo/>

Lek og læring:

- Personalet i Langeland barnehage tilrettelegger for god og variert lek både ute og inne der barna kan skaffe seg kunnskap og skaperglede. Leken er grunnlag for vennskap og sosialisering. I Langeland barnehage **skal** de voksne være aktive i og rundt leken sammen med barna.
- Vi har fokus på barnet som ressurs, det innebærer at vi er åpne og aktive for å finne ut hva barnet er interessert i. Når vi gjennom barnets initiativ og spørsmål har funnet ut av hva som interesserer barnet tilrettelegger vi for tverrfaglig arbeid, utforskning, lek og læring. I Langeland barnehage foregår det både med det enkelte barn og i grupper.

Satsningsområdene i Langeland barnehageåret 2025/2026

- Tall/mengder og former
- Bokstaver/språk
- Danning
- Omsorg
- Relasjoner
- Læringsmiljø

Organisering og struktur

Avdelingene organiserer det pedagogiske arbeidet slik:

- Smågrupper
- Avdelingsvis
- På tvers av avdelingene
- Barn/voksen

Arbeidsplaner

Hver avdeling utarbeider:

- Årshjul
- Månedspaner
- Ukeplaner
- Dagsplaner

Langeland barnehages arbeid med danning gjennom omsorg, lek og læring

Barnehagen jobber slik:

- Vi undrer oss sammen med barna og gir rom for barnets erfaringer
- Vi følger opp barnets initiativ
- Jobber med demokratiske prinsipper, flertallets stemme og respekt for hverandre
- Vi øver sammen med barna på konflikthåndtering
- Vi setter ord på tanker og følelser
- Lærer barna at positive og negative handlinger blir pratet om sammen med barna
- Vi anerkjenner barnet for å styrke barnets selvbilde og mestring
- Vi setter ord på hvordan vi skal være mot hverandre (holdninger)

Digitale verktøy:

Medarbeiderne på avdelingene bruker læringsbrett i det pedagogiske arbeidet. Læringsbrettet er et supplement til alt annet læringsmaterieell vi har på barnehagen. Vi har apper som fremmer kreativitet, læring og samarbeid. Læringsbrettet brukes i tverrfaglig arbeid sammen med de ulike fagområdene i Rammeplanen.

Eksempel på apper er: Book Creator, Kidspiration, Tegnebrett, Geoboard, NumberFrames, Pattern Shapes, PicCollage og digitale bøker.

Alle avdelinger har prosjektor som gir mulighet til å gå inn på Salaby barnehage, Youtube etc. Salaby er et digitalt læreverk som produseres av Gyldendal Undervisning. På denne plattformen ligger *Grønne tanker - Glade barn*, sanger, eventyr, digitalt undervisningsmateriale som er temabasert for eksempel materieell om samisk kultur.

Avdelingene bruker NRK super og Youtube for å innhente informasjon når de jobber i ulike prosjekter/dybdelæring. Det hender også at de ser en film og hører på sanger.

Vi har Visma foreldreapp og ansatt app som verktøy for å registrere barnas ferie, fri og sykdom. Alle foreldre må laste ned appen og selv registrere barnets ulike fravær. I appen blir det også lagt inn beskjeder fra barnehagen og foreldre kan legge inn meldinger til avdelingen

Lekens betydning for barns utvikling

I barnehagen jobber vi for at barna skal ha gode relasjoner med hverandre. Gjennom gode relasjoner opplever barna samspill, lek, læring, glede og mestring. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir alle barn rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

I Langeland barnehage:

- Deltar barna i lekegrupper for å stimulere og utvikle gode samspillsituasjoner. Lekegruppene bruker vi som et verktøy for å tilrettelegge for etablering av vennskap.
- Tilrettelegger personalet det fysiske innemiljøet etter barnas alder, behov og interesser slik at det skapes variert lek.
- Barnehagen ligger i nærheten av skogen som brukes mye for å variere leketema.
- Er voksne aktivt til stede for å veilede barn som har behov for støtte i leken. Vår rolle er også å bidra til å utvide leken for å stimulere til læring hos barna.
- jobber personalgruppa aktivt med det psykososiale miljøet og vi har ulike verktøy som vi bruker, for eksempel *Plan for trygt barnehagemiljø*, *Grønne tanker – glade barn* og Trygghetssirkel.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og sammen med andre.

I leken gjør barna erfaringer, utforsker, prøver ut, får kunnskap, utvikler tillit til seg selv og andre. Lek og vennskap er for barnehagebarn tett sammenvevd, og kan ikke sees uavhengig av hverandre. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplan for barnehagen, s. 22-23)

Slik gjør vi det:

- Inne-leken organiseres ved at barna leker i små grupper på ulike rom, og de voksne fordeler seg mellom gruppene.
- Langeland barnehage har lekemateriell som kan benyttes til ulike typer rollelek, f.eks. familielek, butikklek og dramatisering. Vi har ulike former for materiell til bygge- og konstruksjonslek, f.eks. duplo/lego og andre typer klosser. Småbarnsavdelingene har eget klatre/skli - apparat inne. Ute har vi klatrestativ, husker, lekestue, sandkasse,

sykler og dumphuske. Vi har et variert uteterreng som appellerer til aking og skigåing om vinteren.

- Estetiske aktiviteter foregår både ute og inne. Barn og voksne kommer med innspill til hva de har lyst å utfolde seg med. Det kan for eksempel være maling inne på ark eller ute på snøen.
- Vi har motoriske aktiviteter i gymsal og på turer, i tillegg til fysisk utfoldelse på det store uteområdet vårt.
- Skolestarterne er i ishallen en dag i uken fra oktober – mars.
- Svømming gjennomføres i regi av Statsforvalteren, høst og vår for skolestarterne, så lenge de bevilger penger.
- Skolestarterne arrangerer leker for de yngre barna i barnehagen.

Kultur for læring og dybdelæring

Kultur for læring har vært et forbedrings- og innovasjonsarbeid der alle barnehager i alle kommuner i Hedmark har deltatt i årene 2017-21. Prosjektet er avsluttet, men vi fortsetter med en ny undersøkelse T5 i løpet av høsten 2025. Resultatene blir grunnlaget for videre jobbing med utviklingsområder i barnehagen.

Kultur for lærings overordnede målsetninger for barnehage og skole er:

- Barns språklige og sosiale kompetanse skal heves, og de skal forberedes til framtidens utdannings- og samfunnsliv.
- De faglige resultater i grunnskolen i Hedmark skal heves, og alle barn og unge skal i sterkere grad tilegne seg kompetanse tilknyttet de 21. århundres ferdigheter (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).
- Alle ansatte i barnehage og skole samt på kommunalt nivå skal øke sin kompetanse gjennom en kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap.
- Ulike kartleggingsresultater og andre data skal brukes aktivt på alle nivå i utdanningssystemet for å forbedre den pedagogiske praksis.
- Styrende myndigheter, forvaltningen, høyere utdanning og interesseorganisasjoner skal ha et nærmere og mer forpliktende samarbeid.

Kongsvinger kommune vil gjennom SePu sine kompetansepakker, fortsette med Støttesystem for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Denne kompetansepakken har som formål å kunne lage gode tverrfaglige støttesystemer på tvers av tjenesteområder.

I Kongsvinger vektlegger vi dybdelæring fordi vi ønsker å gi barna de ferdigheter de vil trenge i fremtiden. Rammeplanen viser at i *barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.*

Videre sier den at barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Dybdelæring deles inn i seks kompetanser (Fullan): Kritisk tenkning, kreativitet, kommunikasjon, karakter, medborgerskap og samhandling.

Slik gjør vi det:

- Vi jobber i ulike prosjekter, basert på progresjonsplan, årshjul og barnas interesse.
- Personalet møter barnets interesse ved å være engasjert og villig til å utforske og reflektere sammen med det. Ved å stille de gode, åpne spørsmålene, er det barnet som skal finne fram til svaret. Barnet er aktiv i sin egen læring.
- Personalet tilrettelegger for at barna kan leke/lære i smågrupper. Barna kan da dele kunnskap, være kreative, trene på samspill og støtte hverandre i lek og læring.
- Vi tilrettelegger for tverrfaglig arbeid (Rammeplanens fagområder) for å fremme dybdelæring.
- I Langeland barnehage brukes læringsbrettet til å innhente informasjon utfra barnets undring. Læringsbrettet blir også brukt som et verktøy til å fremme dybdelæring i f.eks. realfag ved hjelp av ulike apper. Det kan dreie seg om mengde, sortering, former og regning.
- Vi tilrettelegger for at barna kan eksperimentere innen områdene fysikk og kjemi.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

I Langeland barnehage:

- Får barna muligheten til å påvirke temaer og aktiviteter på avdelingen.
- Vi imøtekommer barns ønsker og behov ved å spørre, undre oss sammen med dem, tolke og være anerkjennende på en god og trygg måte.
- Har barna tilgang på de ulike materiellene og lekene vi har.

- Fremmer vi demokrati ved at barna har muligheten til å ta valg for fellesskapet og seg selv.
- Lytter vi til hva foreldrene forteller om barns ønsker og behov.
- Støtter vi barnas lek, og tilrettelegger etter deres ønsker, så langt det lar seg gjøre.
- Tar vi barna på alvor ved å lytte og engasjere oss sammen med dem.
- Skaper vi et inkluderende fellesskap, både på hver avdeling og i hele barnehagen. Vi har blant annet høstfest, vinterdag, karnevalsfeiring og markering av barnehagedagen.
- Inspirerer og støtter barna i deres resonnement, tanker og nysgjerrighet.

Språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Slik gjør vi det:

- Vi jobber med enkeltbarn og barn i mindre grupper med verktøy som læringsbrett, snakkepakke, språkkiste, språklek, grep om begrep, jobbing med konkreter og bilder (ASK)
- I Langeland barnehage legger vi til rette for at barna møter symboler som bokstaver og tall i daglige sammenhenger. Vi støtter og oppmunttrer barnas initiativ når det gjelder å telle, sortere, lekeskrive, fantasere og skape tekst. Arbeidet med språk foregår i alle aktiviteter og samspill sammen med barnet gjennom hele dagen. Både i rutinesituasjoner som f.eks. påkledning og måltider, i aktiviteter, lek, og samlingsstunder.
- Vektlegger den gode samtalen i et trygt miljø, som åpner for undring, refleksjon, lytting og øve på å formulere tanker og meninger.
- I barnehagen bruker vi riktig benevnelse fra småbarnsavdelingene til de eldste barna. Vi unngår «babyspråk» og bruker de «ordentlige» ordene for ting, som for eksempel fugl/pippip, tær/tottelotter, sirkel/runding.
- Vi jobber etter progresjonsplanen med rim, regler, sanger, fortellinger, bøker og spill.
- I Langeland barnehage har vi bøker som er lett tilgjengelig for barna. Vi har bøker med enkle tekster og bøker med lange fortellinger. Barn og voksne samtaler og undrer seg sammen rundt bilder og tekst.

Arbeid mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø

Ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen, verken av barn eller voksne. Målet er at alle barn skal ha minst én god venn. Forskning understreker betydning av at tidlige og gode vennskap har viktig betydning for utvikling av god sosial, emosjonell og kognitiv kompetanse (Glick & Rose, 2011; Lødrup, 2011).

Kongsvingerbarnehagen har utviklet en helhetlig plan for inkludering i barnehagen; *Plan for trygt barnehagemiljø*.

Januar 2021 kom en ny lov i Barnehageloven, **Kapittel VIII PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ**

§ 41. Nulltoleranse og forebyggende arbeid (<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§41>)

§ 42. Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt) (<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§42>)

§ 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn (<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§43>)

Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er. Vennskap bidrar til deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning.

Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialiseringssprosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling (*Barns trivsel – voksnes ansvar*, Utdanningsdirektoratet, s. 12).

I Langeland barnehage jobber vi for å motvirke mobbing og for å fremme et inkluderende barnehagemiljø på ulike måter:

- Bruker *Plan for Trygt barnehagemiljø* som forebyggende tiltak mot mobbing.
- Har aktive voksne tett på barna både ute og inne.
- Personalet skal være tilstedeværende og veilede barnet i vanskelige relasjoner.
- Personalet skal danne en nær relasjon til barnet og mellom barna.
- Avdelingene bruker *Ti små vennebøker* og plakater som støtte når ulike temaer rundt vennskap og følelser tas opp.
- I tillegg har vi en metode som heter *Grønne tanker – glade barn* som vi bruker på alle avdelingene for at barna skal bli kjent med og klare å sette ord på følelsene sine.
- Foreldresamtaler til refleksjon over vennskap og konflikter mellom barn.
- Langeland barnehage har barnet i fokus under bursdagsfeiringen. Barnet får krone, og velger selv sang, lek eller bok. Sammen med barna sender vi opp raketter, tenner lys og synger bursdagssang.

- Bursdagsinvitasjoner skal ikke legges på barnas plasser i garderoben. De må dere levere privat på hjemmeadressen, med mindre hele avdelingen eller hele alderstrinnet på avdelingen blir invitert.
- Vi har egne opplegg for jul og påske. Skolestarterne deltar på julegudstjeneste i kirken. Julegudstjenesten er frivillig og det er foreldrene som bestemmer om barnet skal delta eller ikke. For barn som ikke deltar lager vi et opplegg i barnehagen med lesing av julebøker/julesanger eller besøk på annen avdeling.

Vi trener på sosiale ferdigheter som styrker barnets selvbilde gjennom å:

- Skape evne til å vise medfølelse, empati og å forstå hverandre.
- Hjelp hverandre og gjøre noe for andre som skaper glede og samhold .
- Trene på mestring av sosiale spilleregler, som å kunne dele, vente på tur, hilse på hverandre og takke for maten.

Personalet:

- Oppmuntrer barna til å vise glede og humor.
- Tilrettelegger for ulike lekemiljøer der barna kan utforske og øve opp lekekompetansen.
- Gir anerkjennelse og støtte slik at barnet opplever seg betydningsfullt og verdsatt.
- Gir barna opplevelser som gjør at barnet opplever fellesskapet med andre som verdifullt.

Gode relasjoner som skaper forutsigbarhet, stabilitet og trygghet:

- Personalet er tilstede der barnet er, på småbarnsavdelingene sitter vi på gulvet, slik at barnet har en voksen som deltar i lek og samspill og som har et fang å sitte i når det er behov for det. På stor avdeling deltar personalet i lek og samspill, og de hjelper til ved konfliktløsning når barnet trenger det.
- Barna deles inn i smågrupper slik at alle barn blir godt kjent med hverandre.
- Vi anerkjenner barnas positive handlinger i samspill (f.eks. jeg så at du hjalp Petter med å fylle på vannflasken, så du hvor glad han ble da?)
- Personalet tar seg tid til å lytte aktivt til barnet.
- I Langeland barnehage er det den voksnes ansvar å skape en god relasjon med hvert enkelt barn.

Mangfold

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levestett samt bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen. (Rammeplanen 2017).

Alle barn møter barnehagen med ulike forutsetninger. Personalet i barnehagen har ansvar for at alle barn, uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn, skal gis like muligheter for utvikling og læring. Personalet jobber systematisk med verdier, holdninger og handlinger i forhold til likestilling.

Barnehagen skal jobbe for at alle barn får oppleve at de er en del av fellesskapet og at de har noe å tilføre. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold.

Rammeplanen sier at barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Barn og voksne i barnehagen skal:

- utvikle holdninger om at ulikheter er spennende og det å være forskjellig er det normale
- utvikle holdninger om at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på
- anerkjenne ulikheter; «*sånn kan det også gjøres*»
- oppleve og få kjennskap til ulike språk og kulturelle bakgrunner
- se og anerkjenne barnas flerkulturelle ressurs
- oppleve at ulike språk høres, synes og sammenlignes

Slik gjør vi det:

- I Langeland barnehage inkluderes alle barn i lek og samspill.
- Langeland barnehage markerer FN-dagen. I forkant (spesielt) og gjennom hele året prater vi om de ulike land som barna på avdelingen kommer fra (i samarbeid med foreldrene).
- Vi markerer i tillegg andre kulturer og begivenheter, når vi har foreldre og barn som ønsker dette. Dette gjøres ved å snakke om ulike tradisjoner, smake på ulik mat, fortelle historier og se bilder.
- Barn og personalet samtaler også om hvordan barn i Norge har det og om ulike familiesammensetninger, både egne og andres.
- Vi markerer Samefolkets dag gjennom å lytte på samisk, joik, se på bilder/film, kaste lasso på reinsdyrhorn, se på og fargelegge flagg etc.
- Barna i Langeland barnehage opplever demokratiske prinsipper gjennom å delta i planlegging og at deres innspill blir tatt på alvor. Selv om innspillet blir tatt på alvor betyr det ikke at det alltid blir som barnet ønsker. Barna i Langeland barnehage øver på at flertallet bestemmer og at det noen ganger ikke blir som man selv ønsker.
- Gjennom samarbeid med ulike enheter i Kongsvinger Kommune og Nav tar vi imot mennesker som ønsker språk og yrkespraksis.
- Langeland barnehage samarbeider også med ungdomsskoler og videregående skoler i Kongsvinger, i tillegg tar vi imot lærlinger og praksiselever fra Høgskoler.
- Langeland barnehage er en lærebedrift og vi har en lærling i hvert barnehageår.
- Småbarnsavdelingen Revehiet går Lucia 13. desember på Blinken (Heberheimen).
- Skolestarterne baker lussekatter sammen med de eldre på Langelandshjemmet i starten av desember og går Lucia der 13. desember.

Realfag

I barnehagen er det først og fremst fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi» i rammeplanen som gir rammer for barnehagens realfaglige arbeid. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal få grunnleggende og relevant kunnskap, og utvikler ferdigheter gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

Slik gjør vi det:

- I Langeland barnehage jobber vi målrettet med matematiske begreper. Matematiske begreper knyttes til arbeidet med barnas språkutvikling i både samspill, lek og rutinesituasjoner.
- Vi bruker tid til å studere det barna er opptatt av, vi undrer oss sammen med barna. Vi bruker skogen og nærmiljøet som arena for lek og fysisk aktivitet. Barna får oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover. F.eks. Hva synker og hva flyter, tunge steiner og lette steiner.
- I Langeland barnehage får barna på en lekende og undersøkende måte arbeide med antall, plassering, sortering, visualisering, sammenligning, måling og se på ulike mønstre.
- I konstruksjonsleken der barna bygger med Duplo, Lego og klosser er fokuset vårt på matematiske begreper som f.eks. stor, liten, høy, lav, bak, foran, over, og under.
- Vi legger også til rette for at barna skal få kjennskap til ulike matematiske begreper under måltidet som f.eks. telle tallerkener, hel og halv skive.

Kosthold, fysisk aktivitet og hvile

Det serveres tre sunne og næringsrike måltider i barnehagen daglig. Barnehagen følger råd og anbefalinger fra [Helsedirektoratet](#) når det gjelder mat og måltider i barnehage.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme bevegelsesglede og motorisk utvikling (s. 6 i Rammeplanen). Personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek, ute og inne, i og utenfor barnehageområdet (s. 18). Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning (...) i samsvar med deres alder og modenhet (s. 27). Vi følger rådene om fysisk aktivitet fra [Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet](#)

Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.

Måltider:

Frokost ca. kl.08.00

Lunsj ca. kl. 11.30

Ettermiddagsmat ca. kl. 14.30

I utgangspunktet består alle tre måltidene av brødmatt, melk og frukt.

Vi varierer måltidene med å servere yoghurt, suppe, grøt, ostesmørbrød og grove vafler. Iblant lages enkle middagsretter som f.eks. fiskekaker/fiskepinner, kjøttboller, karbonader og pizza.

Barna bidrar ut ifra sin alder, de yngste hjelper til med å dekke bord, mens de eldre barna kan bidra i selve matlagingen.

Sove- og hvilerutiner:

I samarbeid med foreldrene avtaler vi sove- og hvilerutiner for det enkelte barnet. De fleste barna har sin hvilestund etter lunsj og da sover de ute i vogner. Pga. sikkerhet har vi vognvakt jevnlig og i tillegg benytter vi calling system. I Langeland barnehage ønsker vi at barna har barna sele på når de sover. Foreldrene tar med seler selv, og må passe på at selene er store nok for barnet. Foreldre må også ta med myggnetting til vognen. De eldre barna hviler etter behov, det kan være å sove, lese en bok eller sitte på fanget til en voksen.

Konkret arbeid med fysisk aktivitet:

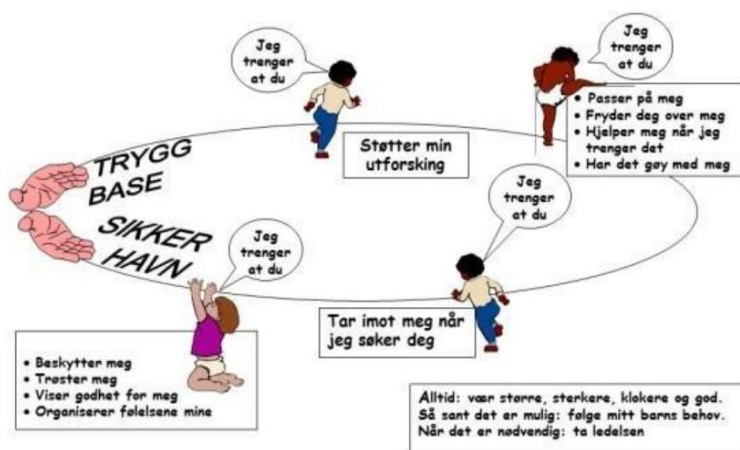
Vi vektlegger fysisk aktivitet ute og inne gjennom hele året. Vi har tilgang på gymsal, uteområdet vårt i barnehagen, nærmiljøet med lekeplasser og skogen. Skolestarterne bruker ishallen fra oktober til mars. De siste årene har skolestarterne vært med på et opplegg i regi av svømmeklubben (finansiert av Statsforvalteren) med fokus på vanntilvenning.

Omsorg

Barna i barnehagen er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Foresatte vil alltid være barnets primære omsorgspersoner, men barnehagepersonalet kommer på en god andreplass i barnas liv. Personalet i barnehagen er derfor barnets sekundære omsorgspersoner.

Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at de voksne i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet innenifra (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015). I Kongsvingerbarnehagen legger vi Trygghetssirkelen til grunn for arbeid med relasjoner. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015).

Tilknytning og utforsking henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut ifra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforsking kan forklares ut ifra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

Slik gjør vi det:

- Trygghetssirkelen er implementert som et arbeidsverktøy på alle avdelingene. Personalet er bevisst sine roller som omsorgspersoner for barna.
- Nytilsatte blir lært opp og forklart hvordan vi jobber etter denne metoden.
- På foreldremøtet på høsten blir Trygghetssirkelen gjennomgått.
- I det daglige jobber vi tett rundt barna. Vi gir dem fysisk omsorg, ro, hvile og nærhet.
- Vi møter barna med varme, åpenhet, empati og interesse.
- Personalet støtter barna slik at de kan få prøve, utforske og være nysgjerrige i sine daglige aktiviteter.
- Samtidig hjelper vi barna med å bygge relasjoner og skape vennskap.

Tilvenningsperioden

I lys av Trygghetssirkelen og nødvendigheten av å skape trygge relasjoner og tilhørighet, har de kommunale barnehagene i Kongsvinger et særlig fokus på tilvenning ved oppstart i barnehagen. Dess mindre barna er, dess lengre kan/bør perioden med tilvenning være. I denne fasen er samarbeid og samspill med foresatte ekstra viktig. Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad bruker metaforen "barnet som en lampe". Når barnet er godt tilknyttet foreldrene, så har foreldrene satt kontakten i hjemmets vegger slik at «barnet kan lyse». Når foreldrene leverer i barnehagen og så går, trekker de ut lampekontakten. Da er personalets oppgave å sette kontakten inn igjen, for å gjøre barna trygge i barnehagen, slik at barna kan fortsette å lyse (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

Slik gjør vi det:

- Langeland Barnehage er opptatt av at det skal være tid nok til at familien blir kjent med oss, og at barnet etablerer relasjoner og knytter seg til personalet og andre barn. Tilvenningsperioden kan derfor bli ulik og variere i lengde for barna. For å kunne etablere trygghet er vi opptatt av å ha en god dialog med foreldre/foresatte om dette, til det beste for barnet.
- Barnet skal oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.
- Vi starter samarbeidet ved å sende ut et velkomstbrev til barnet. I løpet av mai/juni holder Bamsebo og Revehiet velkomstmøte for nye barn og foreldre. Familien kan komme på besøk til oss i løpet av juni for å bli enda bedre kjent.
- I tilvenningsperioden blir trygghetssirkelen et viktig verktøy for oss voksne. Den hjelper oss med å skape trygghet og tillit mellom barnet og oss. Når barnet er på tilvenning har vi introduksjonssamtale med foreldrene. Dette har vi for at det skal være en god og åpen kommunikasjon fra starten av og nødvendig informasjon kan gis begge veier.
- Tilvenning ved overgang innad i barnehagen starter i løpet av andre halvdel av barnehageåret. Da går barn og voksne på besøk for å bli kjent med barn og voksne i den avdelingen barnet skal begynne på.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Slik gjør vi det:

- I Langeland barnehage blir barnet møtt og hørt utfra sin identitet og religion.
- Barnehagen har ulike alternativ for barn som ikke skal delta i kristne aktiviteter, som kirkebesøk.
- Vi markerer andre religioners merkedager, hvis foreldrene ønsker det.
- Personalet oppmuntrer barna til lek på tvers av kjønn og modenhet. Videre jobber vi på tvers av avdelingene for å legge til rette for nye lekevenner.
- Vi har variert lekemateriell som gjenspeiler mangfoldet i barnehagen.
- I forbindelse med FN-dagen og Samefolkets dag har vi fokus på forskjellige kulturer.

Fagområdene

Det er sju fagområder i [Rammeplanen](#):

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Slik gjør vi det:

- For å sikre progresjon i vår barnehage, samarbeider avdelingene på tvers – når det gjelder planlegging av progresjonsplan. Områder som vi jobber med på småbarnsavdelingene, blir videreført og utvidet når barna kommer på større avdelinger. Dette har vi sikret gjennom egen progresjonsplan. Som eksempel kan vi nevne hvordan vi arbeider med realfag: Småbarna lærer tallregle og mengdelære fra 1-3 og via 3-5 års avdelingene og skolestartergruppa utvider vi tallrekken og mengdebegrepet.
- På småbarnsavdelingene blir barna introdusert i enkle spill og puslespill. Når de begynner på søskengrupper, får de kjennskap til mer kompliserte memospill og terningspill. På skolestartergruppa blir de introdusert for leker og spiller spill som forutsetter grunnleggende forståelse av begreper, former, tall og størrelsesforhold.
- Gjennom årshjulet på hver avdeling sikrer vi at det blir jobbet med alle fagområdene og evaluert gjennom månedsbrevne. Mange av fagområdene henger naturlig sammen i

den praktiske jobbingen, f.eks. språk som vi bruker hele dagen både verbalt og nonverbalt.

- Gjennom dybdelæring og tverrfaglighet belyser vi fagområder og temaer på forskjellige måter for at barna lettere skal kunne tilegne seg kunnskap. Bukkene Bruse er et eksempel der vi jobber med eventyret på forskjellige måter slik som: bordteater, bøker, sang, dramatisering, formingsaktiviteter o.l.

Kulturarena

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter

til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna. Langeland barnehage har årlig lekeplass kontroll av eksternt firma på høsten.

Slik gjør vi det:

- Vi går på utstillinger, museer og teater når anledningen byr seg.
- Vi inviterer også teatergrupper til barnehagen.
- Vi markerer Barnehagedagen sammen med resten av landet i mars.
- Vi overfører tradisjonelle regelleker og sanger. Vi dramatiserer, danser og leser bøker.
- Barna får bruke ulike typer av formingsmateriell som f.eks. maling, fingermaling, modell leire, lim, glitter, pinner, steiner og stoff.
- Lager syltetøy og juice på noen av avdelingene, og plukker epler og blåbær når det er tilgang på det.
- Feirer/markerer FN-dag, Samenes nasjonaldag, Luciadagen, karneval, grøttest, sommerfest, og skolestarterne har sin egen avslutning. Markeringene gjør vi avdelingsvis.
- Markerer og prater om 17.mai i forkant av dagen.
- Markering av eventuelt andre religioner og kulturers høytider.
- Vi jobber med å få til en kultur som er preget av humor og glede.

Sammenheng mellom barnehage til skole

En god sammenheng mellom barnehage og skole handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnets behov. Det handler både om at læringspotensialet hos det enkelte barnet ivaretas, støttes og utvikles på et tidlig tidspunkt, og at barnet i det videre skoleløpet får mulighet til å bygge på kunnskaper og erfaringer fra barnehagen. En god sammenheng mellom barnehage og skole skal ivareta

barnets behov for trygghet i en overgangsprosess, og bidra til at opplæringen tilpasses det enkelte barnet allerede fra første skoledag.

Barnehagen og skolen skal i samarbeid legge til rette for barns overgang fra barnehage til første års trinn og eventuelt til skolefritidsordningen. Dette skal skje i et nært samarbeid med barnets hjem. Barnehagen og skolen bør gi hverandre gjensidig informasjon om sine virksomheter, og det bør legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Kunnskapsdepartementet har laget en egen veileder for skoleeier om overgang mellom barnehage og skole.

Hvis barnehagen skal gi informasjon til skolen om det enkelte barnet, må foreldrene samtykke til dette.

I Langeland barnehage jobber vi med:

- Trygghet – som er grunnlag for trivsel, utvikling og læring.
- Med selvstendighet - å kunne kle av og på seg selv, vaske hendene etter dobesøk og før måltider, tørke seg selv etter dobesøk.
- Å kunne ta imot beskjeder i grupper og enkeltvis.
- Å ta vare på hverandre og hjelpe hverandre når det er behov for det.
- Språk og førmatematiske begreper, for at barnet skal stå best mulig rustet til skolen. Barna øver på å kjenne igjen og skrive navnet sitt.
- Konsentrasjon når barnet f.eks. får en beskjed, i leken eller ved måltidet.
- Konfliktåndring for at barnet skal klare å håndtere sine følelser og mestre balansegangen mellom egne og andres behov.
- Å kunne samarbeide for å kunne skape vennskap og samhandling sammen med barn og voksne.

I Langeland barnehage har vi følgende rutiner:

- Pedagogisk leder og styrer deltar på foreldremøte, sammen med foreldrene på skolen høsten før skolestart.
- Pedagogisk leder /barnehagelæreren har foreldresamtaler på Bikuben for å bli enig om hvilke opplysninger skolen skal få om barnet.
- Pedagogisk leder har overføringssamtaler på våren. Skolen får etter avtale med forelder/foresatte tidligere beskjed når gjelder spesielle behov.
- Pedagogisk leder/barnehagelæreren er til stede i klasserommet ved innskrivning og besøksdager, hvis det lar seg gjøre.
- Hvis det lar seg gjøre kommer en lærer fra skolen på besøk i barnehagen på våren.
- Majoriteten i barnehagen begynner på Langeland skole, så vi bruker tid på skolens områder og SFO slik at barna blir kjent. Om det lar seg gjøre, besøker vi også andre skoler.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Barnehagen må tilstrebe at barnet ikke kommer i lojalitetskonflikt mellom hjemmet og barnehagen.

Intensjonen med foreldreråd (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Det kreves samtykke fra foreldrerådet dersom foreldrebetalingen settes høyere enn den fastsatte maksimalgrensen.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer.

I Langeland barnehage

- Møtes SU en gang på høsten og en gang på våren. SU består av en politisk representant, leder og medlem fra FAU, to representanter fra personalet og styrer.
- FAU består av to foreldrerepresentanter fra hver avdeling. Representantene velges for et år av gangen og begge to deltar på møtene. FAU bestemmer selv ukedag og tidspunkt for møtene.
- Alle foreldre/foresatte får tilbud om foreldresamtaler to ganger i året. Ønsker man flere samtaler avtaler man med pedagogisk leder på avdelingen.

- Vi gir tilbud om foreldremøte på høsten og våren. Foreldremøtene varierer mellom informasjonsmøte på avdelingen og dialogmøte der vi bruker grupper og jobber aktivt med refleksjonsspørsmål.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med foresatte i et tverrfaglig perspektiv. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert.

Tverrfaglighet og helhetlig tenking er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen. Kommunens satsningsområde som omhandler støttesystemer for spesial pedagogikk og inkluderende praksis vil bidra til gode samhandlingsmodeller og arenaer.

Læringsmiljøteam – i Langeland barnehage består læringsmiljøteamet av representanter fra helse, fysioterapeut, barnevern, PPT, pedagogiske ledere, spesial pedagog og enhetsleder.

Trygt og godt barnehagemiljø er paraplyen over læringsmiljøet i barnehagen og på den enkelte avdeling, Barnehageloven, Kap. VIII 9A §41, §42 og §43 er førende for innholdet.

§ 41 omhandler et trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen og §42 og §43 omhandler aktivitetsplikt for å sikre et trygt og godt psykososialt miljø. Læringsmiljøteamet kan jobbe på individ (med foreldres samtykke og anonymt), gruppe og systemnivå.

Slik gjør vi det:

- Langeland barnehage samarbeider med PPT, barnevern, fysioterapeut, ergoterapeut og helsestasjon. Eva Kristin Gylterud er per dags dato vår kontakt i PPT.
- Langeland har en fast ansatt spesialpedagog i 60% stilling som skal ivareta spesialpedagogisk arbeid på avdelingene.
- Det er viktig med et godt samarbeid med foresatte i et tverrfaglig perspektiv. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning rundt barnet er derfor svært sentralt i måten vi jobber på i Langeland barnehage. Samarbeidende partnere er PPT, Barnevern, Logoped, Helsestasjon og barneskolene.

Trafikksikker barnehage

Barnehagen skal tilrettelegge for rutiner ved levering og henting i barnehagen og ut/inn gjennom porten. For å få til en god praksis og trygghet for barna ved levering og henting er det viktig at barnehage og hjem har et godt samarbeid.

Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på høstens første foreldremøte. I tillegg sier vi fra hvis vi ser usikrede barn i bil, barn som sykler til barnehagen uten hjelm og barn som ikke bruker refleks.

Når vi er ute på turer skal barnehagen også sørge for at barna får erfaring med hvordan det er å være fotgjenger i nærmiljøet.

Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på høstens første foreldremøte.

I *Rammeplan for barnehagen, Nærmiljø og samfunn* (2017, s.56-57) står det,

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra med at barna:

Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere og ferdes trygt. (Rammeplan 2017).

Personalet skal:

Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt. (Rammeplan 2017).

Slik gjør vi det:

- Har prosedyre for å ivareta barnas sikkerhet ved turer i nærmiljøet til fots og med buss.
- Har rutiner ved levering og henting i barnehagen, ut og inn av porten
- Alle avdelinger tar opp trafikksikkerhet som tema på første foreldremøte
- Forventer at foreldre sikrer barna i bil og bruker sykkelhjem og refleks
- Barna lærer trafikkregler og å bruke sansene ved turer med barnehagen
- Stiller krav til busselskap om belter i setene
- Bruker Trygg Trafikk-spill, -bøker og -arbeidshefte til støtte for læring. Materialet passer for barn 3-5 år. Småbarnsavdelingene kan bruke deler av materialet.
- Sier ifra til foreldre når vi ser at barn ikke bruker hjelm til/fra barnehagen eller sitter uforsvarlig i bil.
- Foresatte må samtykke i Visma for at barnet skal kunne være med i buss.
- Forventer at foresatte ikke lar bilen stå på tomgang ved levering/henting

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang så lenge de er tuftet på evidensbasert forskning. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for.

Slik gjør vi det:

- Langeland barnehage bruker pedagogisk analyse som er en del av KFL. Den pedagogiske analysen inneholder både kartlegging, tiltak og evaluering.
- Vi bruker pedagogisk dokumentasjon der bakgrunn, prosess, lærende/interesse og veien videre blir analysert og drøftet etter det pedagogiske arbeidet.
- Pedagogisk ledervandring – PPT, pedagogisk leder og styrer går rundt på avdelingene og observerer voksenrollen og læringsmiljøet på avdelingene. Positive observasjoner deles i plenum på personalmøter, og ting vi undrer oss over blir reflektert over på personalmøte eller hver enkelt avdeling.
- I *Trygt barnehagemiljø* ligger det skjemaer som vi bruker til samtale, observasjon og tiltak.
- Personalet har både spontane og planlagte observasjoner av barna. De planlagte observasjonene skjer i forkant av foreldresamtaler og ellers ved behov. Spontane observasjoner skjer i det daglige, i leken, i læring, i rutinesituasjoner og i samspill.
- I Langeland barnehage bruker vi ulike kartleggingsverktøy – ASQ og Tras ved behov. Vi bruker også kartleggingen i KFL.
- Maurtua, Vepsebolet og Bikuben gjennomfører barnesamtaler, og i noen grad gjennomfører småbarnsavdelingene samtaler med de eldste barna på avdelingene. Personalet evaluerer/vurderer prosjekter, kartlegginger, avdelingens årshjul og oppfølging av ulike tiltak på avdelingen.
- Langeland barnehage skal i dette barnehageår analysere kartleggingen T3 i KFL sammen med personalet og foreldrene.
- Videre skal personalet evaluere årshjulet, progresjonsplan og barnehageåret som har gått.

Digitalisering

Statlige- og kommunale føringer

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkelt barnet og barnegruppa. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. For å oppfylle rammeplanens føringer for allsidige læringsprosesser skal også digitale verktøy benyttes i det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk bruk av digitale verktøy har som mål å la barn få oppleve teknologien sammen med andre barn under veiledning av kompetente voksne og bevisstgjøre barna rundt bruken. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. *Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Kunnskapsdepartementet, 2017 s 44-45).*

Personalet skal:

- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
 - legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
 - vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
 - utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.
- Utdanningsdirektoratets kompetanseportal har en rad ulike kompetansepakker, som støtter opp dette arbeidet.

Digitale verktøy og medier er en ny måte å formidle verdier, kultur og kunnskap på. Gjennom arbeidet med rammeplanens syv fagområder skal barnehagen bruke ulikt materiell og utstyr, blant annet digitale verktøy for å støtte opp om læreprosesser og oppfylle intensjoner om et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. De syv fagområdene er i stor grad de samme fagene som er i skolen. Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer.

Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Barnehagens digitale praksis

- Ved bruk av digitale verktøy skal det legges vekt på sosialt samspill mellom barna.
- Barnehagebarn har ikke eget læringsbrett, men det skal brukes sammen med flere barn.
- Læringsbrett brukes til kreativ lek, innhenting av kunnskap og språkinnlæring via ulike apper. Vi bruker også Salaby barnehage som er nettbasert, og som vi ser på storskjerm.
- De ansatte skal være aktive sammen med barna, veilede og støtte dem ved bruk av digitale verktøy. De må stimulere barna til å være nysgjerrige og de skal undre seg sammen med dem og lære dem å være kreative og løsningsorienterte.
- De ansatte skal legge til rette for et rikt og allsidig læringsmiljø der barna utforsker, leker og selv skaper ved bruk av digitale uttrykksformer.

Vi bruker Visma flyt som er en totalløsning for barnehagen. Det er et barnehagesystem som er innovativ og skybasert, Visma Flyt dekker alle behov for moderne administrasjon av barnehager.

I tillegg er det en egen barnehageapp til samarbeid mellom barnehage og hjem. Barnehageappen er et komplett digitalt kommunikasjonsverktøy for smidig, trygg og effektiv samhandling med hjemmet for å sikre så god oppfølging rundt barnet som mulig. Her legger dere blant annet inn ferie, fridager, og samtykker på ulike skjemaer.

Langeland barnehages utviklingsområder 2025/2026

Utviklingsområder og HMS:

- Alle medarbeidene i barnehagen deltar i utviklingsarbeid og prosjekter. Områdene blir tema på personalmøter, avdelingsmøter og planleggingsdager. Vi jobber i profesjonelle læringsfellesskap og bruker metoden IGP som verktøy for egen og felles refleksjon.
- Vi fortsetter med å ha fokus på språk, *Trygt barnehagemiljø*, ASK, *Grep om begreper* og *Grønne tanker - Glade barn*.
- Kompetansepakke Inkluderende barnehagemiljø – fritt for krenkelser
- Relasjon voksen – barn
- Fokus på Emosjonell belastning